

רודיאָרד קיפּלינג

שני שירים

אם

אם כְּשֶׁכֶּלֶם מְסַבֵּיבֵךְ מְאַבְדִים אֶת רֵאשִׁים,
וּמְבַקְשִׁים אֶת רֵאשֶׁךְ וְתוֹלִים בּוֹ אֲשֶׁם,
עוֹד עַל כְּתֻפֵיךְ זְקוּף רֵאשׁ אֵיתָן וּפְקוּחַ:
גַּם מְתַחַבֵּט וּמְסַפִּית, גַּם סְמוּךְ וּבְטוּחַ;
אם הַמְתַּנֶּה אֲרַכָּה הִיא לְךָ מְתַנָּה,
אם תִּמְנַע מְשַׁנְאָה גַּם מוֹל גַּל שֶׁל שְׂטָנָה,
אם שְׁחֻצְנוֹת וּלְשׁוֹן-שֶׁקֶר אֵינָן בֵּינָן כְּלִיךְ
גַּם כְּשֶׁדִרְכָּם שֶׁל דּוֹבְרֵי דְבַתְּךָ שׁוֹב צְלַחָה;

אם בְּרֵאשֶׁךְ חֲלוּמוֹת – אַךְ אַתָּה בָּם שְׁלִיט,
אם בְּרֵאשֶׁךְ מְחֻשְׁבוֹת – הַכְּפוּפוֹת לְתַכְלִית,
אם בְּאוֹתוֹ זוּג יָדַיִם בּוֹטֵחַ תְּתַפֵּס אֶת
צְמִד הַפִּיד וְהַפְּדוֹת – הַפְּכִים בְּתַחֲפֻשׁתְּ;
אם רוּחֶךָ עוֹד נוֹשֶׁבֶת רְמָה לְמִשְׁמַע
נִתַּח אֲמַת שְׁאֲמַרְתָּ בְּפִי שֶׁל רַמְאִי,
אם נִכַח שֶׁבֶר אֵינְךָ נֶעֱשֶׂה כְּגוֹשׁ אֲבָן
אֶלָּא נִבְנָה בְּשִׁנִּית מְרֵאשִׁית קוֹ הַשֶּׁבֶר;

אם בְּעֵת צָרְךָ תִּצְבֹּר וְתִצְבִּיב לְלֹא רְתַע
אֶת זְכִיּוֹתֶיךָ כֶּלֶן עַל גַּלְגַּל הָרוּלֵטָה,
וּכְשֶׁתִּפְסִיד, בְּלִי תְלוּנָה לְעוֹלָם וּבְלִי חֵיל
שׁוֹב תִּכְנַס לְמִשְׁחָק וּמְאָפֶס תִּתְחַחֵל;

אם גם אחרי שלבך ובשרך נטשוך
עוד רתומים הם ליעד שלך הקשוח
וממשיכים באין און גם אחרי שמחשיך
רק פי נותר הרצון המצנה "להמשיך!"

אם עם העם ברחוב שיחתך תיצק גבה
אך שיחתך עם המלך תפזל הרחובה,
אם יותירוך שנה נפש מכות מדיד ומזד,
אם כל אדם הוא שנה בעיניך, לא יתר מזה,
אם אצלך מכילה הדקה הדוחקת
סמ"ך שניות צמוסות מעשה עד אין חקר –
אך רבה ומלאה לך, הרים, עיר ונזיר,
זאת ולמעלה ממנה: אדם אתה, בני!

חירת הסדנאות

כשאורו התינוק של יום הבריאה על גן עדן שפך ענבר
אבינו אדם ישב תחת עץ וגרד במקלו בעפר.
התרוגן אדם: זהו השרטוט הראשון שיצר מאן-דהו,
עד הציץ השטן מעלים ולחש: "זה יפה; אבל זאת אמונת?"

הוא קרא לאשתו וישב לעצב מחדש יצירה שונה –
האדם הראשון שנשמע לאימת הבקרת הראשונה –
והותיר תורתו לשמוש בניו והללו עשו פלאות
עת גחך השטן "הזאת אמונת?" כלפי קין בעל האות.

הם דברו ורבו כְּבָר בְּדָרוֹם, בְּצִפּוֹן וּבְמִצְרָיִם,
עַד הַצֵּף בַּמַּבּוּל הַחֲמֵר הָאֵדָם שֶׁל הָאָרֶץ; וּכְשֶׁחָרַב,
וְשָׁחַר שֶׁל קִנְבֵס לְבֵן עֵלָה, וּמִטַּחֵב יוֹנִים עֲנוּ,
פְּטִט הַשֵּׁטָן מִתְחַתֵּית הַתְּבָה: "אָנוּשִׁי, כֵּן. אֲבָל אֲמָנוֹת?"

אֲזַ בְּנוֹ מַגְדֵּל לְהִרְעִיד שִׁחֲקִים, מַעְלִיו כּוֹכָבִים מְנוּ,
עַד מַלְבָּנִים רֹאשׁ שֵׁטָן הַצֵּיץ: "זֶה מְדַהֵם, אֲבָל אֲמָנוֹת?"
נִשְׁמָטָה הָאֶבֶן לְמַחְצָבָה, עֲגוּרָן מִשְׁבֵּת הַחֵלִיד,
וּבִשְׁלָל לְשׁוֹנוֹת הַתְּלֵהט דִּיּוּן: "אֲמָנוֹת: תִּכֵּן וְתִכְלִית".

הַסְּפוּר עֲתִיק כְּאֵילָן בִּגְן וְחֲדָשׁ כְּשִׁנֵּי יְנֻקוֹת:
אֲמָנוֹת וְאֲמֵת, חוֹשֵׁב כֹּל דְּרִדֵּק, נִמְצָאוֹת אֲצִלוֹ בִּילְקוּט;
אִךְ אֲזַנּוֹ תִשְׁמַע בְּעָרֹב יוֹמָה, בְּדַפֵּק מֵאֵט מֵאֵט,
אִיךְ שֵׁטָן עַל תֵּף סָח: "עֲשִׂיתָ זֹאת! אֲבָל זֹאת אֲמָנוֹת? בְּאֲמֵת?"

לְמַדְנוּ כִּתֵּת אֶת עֵץ הַדַּעַת לְנוֹ שֶׁל גְּלִימַת כְּמוֹרָה,
לְמַדְנוּ בְּקִבֵּק אֶת הוֹרִינוּ הַשְּׁנִיִּים בְּחֵלְמוֹן שֶׁל בִּיצָה קְמוּרָה,
לְמַדְנוּ: זָנַב מְכַשֶּׁשׁ בְּכָלֵב, כִּי אֶת הַמִּפְתָּח סוּגֵר הַמְּנַעֵוֹל,
אֲבָל הַשֵּׁטָן מְכַעֲפֵעַ כְּקָדָם: "זֶה חָכָם, אֲבָל זֹאת אֲמָנוֹת?"

שִׁמְץ שִׁמְשׁ לִוְדוּנִית רְפָה שׁוֹפֶכֶת עֲנָבֵר עַל אוֹלָם מִפְּאָר
שִׁבְנֵי שֶׁל אָדָם יוֹשְׁבִים בּוֹ לְגָרֵד בְּעֵטִים שְׁלֵהֵם בְּעֶפֶר –
הֵם גּוֹרְדִים עֵטָם בְּעֶפֶר קִבְרָם, וּדְיֹו בְּדוּי יִטְמְנוּ
לְמִשְׁמַע הַשֵּׁטָן מְמַלְמֵל בֵּין עֲלִים: "זֶה יָפָה; אֲבָל זֹאת אֲמָנוֹת?"

לוֹ יִכְלִנוּ לְשׁוֹב אֶל הָעֵץ שֶׁבִּגְן, לְנִהַר עַל אֲרִבְעַת רְאִשָׁיו,
אֶל מְקוֹם שֵׁם זָרָה שֶׁל חֲוָה עוֹד זוֹהָר כְּפִי שְׁהוֹנַח כְּשֶׁגְּרָשָׁה,
לוֹ חִמְקָנוּ לְגֵן בְּרָגֵל קִלְהָ עַל פְּנֵי כְּרוֹב-שׁוֹמֵר שְׁנִרְדָּם –
אֲזַ יִדְעֵנוּ, אֵלֵי, בְּדִיוֹק אֶת מָה שִׁידַע אֲבִינוּ אָדָם.

(נוסח עברי : צור ארליך)